

Lovforslag nr. L 221. Fremsat den 23. marts 1994 af socialministeren (Yvonne Herløv Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Lempelse af reglerne om genoptagelse af arbejdet, herunder deltagelse i fagpolitisk arbejde m.v.)

§ 1

I lov nr. 852 af 20. december 1989 om dagpenge ved sygdom eller fødsel, som senest ændret ved lov nr. 1130 af 22. december 1993, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, nr. 2 affattes således:

»2) ville have været berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, uddannelsesgodtgørelse eller etableringsydelse i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik eller kursusgodtgørelse efter lov om arbejdsmarkedssuddannelser, ydet som en erstatning for arbejdsløshedsdagpenge, hvis uarbejdsdygtigheden ikke var indtrådt,«.

2. § 4, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte regler om udbetaling af dagpenge fra arbejdsgiveren og kommunen, herunder dagpenge til

- 1) genansatte, jr. § 3, stk. 2, og nyansatte i nuværende beskæftigelsesforhold, samt
- 2) personer, der har modtaget godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste efter bistandsloven, eller
- 3) personer, der har modtaget ydelse efter lov om orlov.«.

3. § 9, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

»Tilsvarende gælder for personer, der modtager uddannelsesgodtgørelse eller etableringsydelse i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og for personer, der ved deltagelse i kurser efter lov om arbejdsmar-

kedsuddannelser modtager godtgørelse som erstatning for arbejdsløshedsdagpenge.«.

4. I § 12, indsættes som *stk. 3 og 4*:

»Stk. 3. Der kan ydes nedsatte dagpenge fra kommunen i forbindelse med delvis fravær fra arbejdet

- 1) ved sygeligt forløbende graviditet,
- 2) på grund af arbejdets særlige karakter,
- 3) i 4-ugers perioden før fødslen.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 3.«.

5. § 16, stk. 3 og 4 ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 1 og 2.«.

6. Efter § 16 indsættes:

»§ 16 a. Genoptagelse af arbejdet i de første 14 uger efter fødslen medfører, at moderens ret til dagpenge bortfalder for resten af 14-ugers perioden. Hvis faderen i samme periode genoptager arbejdet, bortfalder hans ret til dagpenge for resten af 2-ugers perioden.

Stk. 2. Genoptagelse af arbejdet i mindre omfang efter de første 14 uger efter fødslen medfører, at retten til dagpenge bortfalder for de dage, hvor arbejdet er genoptaget. Der ydes nedsatte dagpenge til lønmodtagere for dage, hvor arbejdet er genoptaget delvis.

Stk. 3. Ved deltagelse af begrænset varighed i fagpolitisk arbejde eller i undervisning og lignende med erhvervsmæssigt formål i de første

14 uger af barselsperioden bortfalder retten til dagpenge kun for de dage, der anvendes dertil. Ved deltagelse af under 1 dags varighed ydes nedsatte dagpenge til lønmodtagere.

Stk. 4. For adoptionssøgende, der er berettiget til dagpenge efter § 14, medfører genoptagelse af arbejdet i hele 24-ugers perioden efter modtagelsen af barnet, at retten til dagpenge bortfalder for de dage, hvor arbejdet er genoptaget. Det samme gælder ved deltagelse i fagpolitisk arbejde eller undervisning og lignende med erhvervsmæssigt formål. Stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 2-4.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1994. Bestemmelserne i § 1, nr. 4-6 finder anvendelse i forbindelse med fravær som følge af graviditet og fødsel, efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Socialministeren fremsætter forslag for Folketinget om revision af dagpengelovens § 16 a, inden udgangen af folketingsåret 1996-97.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som svar på et spørgsmål fra MF Lilli Gyldenkilde under Folketingets behandling i efteråret 1993 af lovforslaget vedr. ATP-bidrag af dagpenge m.v. tilkendegav den daværende socialminister, at der kunne være behov for at ændre dagpengeloven og nærmere præcisere, hvad en person kunne foretage sig, i en periode med ret til barseldagpenge.

På baggrund af en drøftelse i en arbejdsgruppe i Socialministeriet fremsættes forslag om en lempelse af dagpengelovens regler. Disse lempelser skal ses i lyset af, at barselperioden har udviklet sig fra 14 dage i 1993 til 24 uger siden 1985.

Det foreslås, at der gives mulighed for en vis genoptagelse af arbejdet i forbindelse med afholdelse af barselorlov, således at virkningen alene er, at dagpengene bortfalder for den dag eller de dage, hvor arbejdet er genoptaget.

Efter gældende regler og praksis medfører genoptagelse af arbejdet, at dagpenge bortfalder for resten af orlovsperioden. Retten til dagpenge bortfalder dog ikke, hvis den anden af forældrene overtager orloven, hvilket først kan finde sted efter de første 14 uger efter fødslen.

En tilsvarende bestemmelse foreslås for adoptanter. Da der i disse tilfælde ikke er de samme hensyn at tage til moderen, foreslås det, at adoptanter kan genoptage arbejdet i hele 24-ugers-perioden, uden at miste retten til dagpenge i resten af perioden.

Forslaget vil således medføre en mere fleksibel barselorlov end den eksisterende.

Efter lovforslaget lempes der ikke på regler og praksis for så vidt angår genoptagelse af arbejdet inden for de første 14 uger efter fødslen. Dette skyldes hensynet til moderen og det nyfødte barn. Derimod er der efter forslaget mulighed for, at forældrene kan genoptage arbejdet efter de første 14 uger med den virkning, at dagpengene kun bortfalder for den eller de dage, arbejdet genoptages. Genoptager en lønmodtager kun arbejdet delvis, vil der være mulighed for at modtage nedsatte dagpenge.

Efter lovforslaget vil der endvidere være mulighed for at deltage i fagpolitisk arbejde af begrænset om-

fang i de første 14 uger og i ubegrænset omfang i de sidste 10 uger af barseldagpengeperioden.

Samtidig medtages efter forslag fra Dagpengeudvalget en regel om perioder, hvor der er udbetalt ydelser efter loven om orlov.

I lovforslaget er tillige medtaget en regel, der for alle dagpengemodtagere giver mulighed for at fastsætte, at perioder med ydelser efter orlovsloven betragtes som »døde perioder« i forbindelse med dagpengelovens beskæftigelseskrav.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Da de foreslåede ændringer alene vil gøre fraværtsordningerne mere fleksible, skønnes forslaget næppe at ville medføre mer- eller mindreudgifter af betydning.

Forslaget har ingen væsentlige administrative konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Ad nr. 1 og 3.

Ændringen skyldes, at lov om arbejdstilbud til ledige er ophævet i forbindelse med ikrafttrædelsen 1. januar 1994 af lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik. Ændringen er således redaktionel.

Ad nr. 2.

Det foreslås, at der indsættes en regel, der giver mulighed for at fastsætte at perioder, hvor der er udbetalt ydelser efter loven om, orlov, skal betragtes som »døde perioder« i relation til opgørelsen af, om beskæftigelseskravet ved udbetalingen af syge- og barseldagpenge er opfyldt. Samtidig omredigeres den gældende bestemmelse, idet der foretages en tydeliggørelse af begrebet »nyansat«, hvorved forstås personer, der kun har været kort tid i det nuværende arbejdsforhold.

Ad nr. 4.

Ændringen er redaktionel. Den nuværende § 16,

stk. 3, nr. 1-3, der drejer sig om forhold før fødslen, foreslås flyttet frem under § 12.

Ad nr. 5.

Ændringerne er redaktionelle.

Ad nr. 6.

Efter forslaget lovfæstes den gældende regel om, at en kvinde ikke kan genoptage arbejdet inden for 14-ugersperioden, uden at retten til dagpenge bortfalder for resten af denne periode.

Genoptager faderen arbejdet inden for de 2 uger af 14-ugersperioden, hvor han er berettiget til dagpenge, bortfalder dagpengere retten for resten af denne periode.

Efter de gældende regler er der ikke mulighed for at genoptage arbejdet i de sidste 10 uger af barselorlovsperioden uden bortfald af retten til dagpenge for resten af perioden, medmindre orloven overtages af den anden af forældrene.

Forslaget giver mulighed for, at forældrene kan genoptage arbejdet i mindre omfang efter de første 14 uger efter fødslen, således at der alene sker bortfald af dagpengene for den pågældende arbejdsdag, samt at der kan ydes nedsatte dagpenge til lønmodtagere for dage, hvor arbejdet kun er genoptaget delvis. Genoptagelsen af arbejdet forudsætter en aftale med arbejdsgiveren om at udføre arbejde hos denne. Der vil på grund af de ringe kontrolmuligheder ikke kunne ydes nedsatte dagpenge til selvstændige. For denne persongruppe vil der således ske bortfald af dagpengene for den pågældende fulde arbejdsdag.

Med forslaget gives der endvidere mulighed for deltagelse i fagpolitisk arbejde dvs. faglig kongres eller i et bestyrelsesmøde i de første 14 uger af barselorloven i lighed med, hvad der allerede gælder for deltagelse i undervisning og lignende med erhvervsmæssigt formål, nemlig under forudsætning af, at deltagelsen er af begrænset omfang. Virkningen er alene, at dagpengene bortfalder for den pågældende dag. Der gælder ingen begrænsning med hensyn til varigheden for deltagelse i sådanne aktiviteter i de sidste 10 uger af orlovsperioden. Der vil efter forslaget endvidere kunne ydes nedsatte dagpenge ved deltagelse i erhvervsmæssig undervisning og fagpolitisk arbejde af under 1 dags varighed. Denne bestemmelse gælder ligeledes kun for lønmodtagere. Det bemærkes, at lønmodtagerens delvise genoptagelse af arbejdet forudsætter, at arbejdsgiveren er enig heri.

Efter forslaget vil adoptionssøgende med orlov kunne genoptage arbejdet i 24-ugersperioden med den virkning, at dagpengene kun bortfalder for den pågældende dag. Det foreslås, at der ligeledes kan ydes nedsatte dagpenge i forbindelse med en lønmodtagers genoptagelse af arbejdet for en del af dagen. Tilsvarende vil de adoptionssøgende kunne deltage i fagpolitisk arbejde og i undervisning og lignende med erhvervsmæssigt formål i 24-ugersperioden med den virkning, at dagpengene kun bortfalder for den pågældende dag. Ved deltagelse af under 1 dags varighed ydes der nedsatte dagpenge for dagen.

Ad § 2 Det foreslås, at forslaget om en mere fleksibel barselorlov optages til revision om 3 år. Herved får man mulighed for at konstatere, hvorledes ordningen har virket.

Bilag til f. t. l. vedr. dagpenge

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 852 af 20. december 1989 om dagpenge ved sygdom eller fødsel, som senest ændret ved lov nr. 1130 af 22. december 1993, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, nr. 2 affattes således:

»2) ville have været berettiget til arbejdsledighedsdagpenge, uddannelsesgodtgørelse eller etableringsydelse i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik eller kursusgodtgørelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, ydet som en erstatning for arbejdsledighedsdagpenge, hvis uarbejdsdygtigheden ikke var indtrådt.«

2. § 4, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte regler om udbetaling af dagpenge fra arbejdsgiveren og kommunen, herunder dagpenge til

- 1) genansatte, jr. § 3, stk. 2, og nyansatte i nuværende beskæftigelsesforhold, samt
- 2) personer, der har modtaget godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste efter bistandsloven, eller
- 3) personer, der har modtaget ydelse efter lov om orlov.«

§ 4. Ret til dagpenge fra kommunen har lønmodtagere, der

- 1) har været tilknyttet arbejdsmarkedet i de sidste 13 uger før sygdommens indtræden og i denne periode har været beskæftiget i mindst 120 timer samt ikke har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren for samme periode og beskæftigelsesforhold eller
- 2) ville have været berettiget til arbejdsledighedsdagpenge, ydelse efter § 3, stk. 5, i lov om arbejdstilbud til ledige, uddannelses- eller iværksætterydelse eller kursusgodt-

gørelse ydet som erstatning for arbejdsledighedsdagpenge, jf. § 9, stk. 3, hvis uarbejdsdygtigheden ikke var indtrådt,

- 3) inden for den seneste måned har afsluttet en erhvervsmæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed, eller
- 4) er lærling med lærekontrakt eller er i praktik hos en arbejdsgiver som led i en erhvervsfaglig uddannelse.

Stk. 2. Retten til dagpenge fra kommunen indtræder fra 1. hele fraværsdag eller 1. fraværsdag efter, at retten til dagpenge fra arbejdsgiveren er ophørt.

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte regler om udbetaling af dagpenge fra arbejdsgiveren og kommunen, herunder dagpenge til nyansatte og til personer, der har modtaget godtgørelse for tabt arbejdsindtægt efter bistandsloven.

3. § 9, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

»Tilsvarende gælder for personer, der modtager uddannelsesgodtgørelse eller etableringsydelse i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og for personer, der ved deltagelse i kurser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser modtager godtgørelse som erstatning for arbejdsledighedsdagpenge.«

§ 9. Dagpengene beregnes på grundlag af den timeindtægt, som lønmodtageren ville have været berettiget til under sygefraværet. Hvis denne indtægt i det enkelte tilfælde ikke er egnet til beregning af dagpenge, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtjening inden for de seneste 4 uger før sygdommens indtræden. Dagpenge fra arbejdsgiveren ydes dog kun på grundlag af indtjening hos den pågældende arbejdsgiver.

Stk. 2. Dagpenge efter stk. 1 kan ikke udgøre mere end 2.397 kr. divideret med den normale overenskomstmæssige arbejdstid i timer pr. uge. Beløbet reguleres een gang årligt den 1. juli med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb. Reguleringen sker med virkning fra den mandag, der ligger nærmest reguleringsdatoen. Socialministeren bekendtgør de regulerede beløb, herunder timetallet efter 1. pkt.

Stk. 3. Dagpenge til et ledigt medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse udgør samme beløb, som den sikrede kunne have modtaget i arbejdsløshedsdagpenge, hvis den pågældende ikke havde været syg. Tilsvarende gælder for personer, der modtager uddannelsesyndelse, iværksætterydelse eller ydelse efter § 3, stk. 5, i lov om arbejdstilbud til ledige, og for personer, der ved deltagelse i kurser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser modtager godtgørelse som erstatning for arbejdsløshedsdagpenge.

4. I § 12, indsættes som *stk. 3 og 4:*

»*Stk. 3.* Der kan ydes nedsatte dagpenge fra kommunen i forbindelse med delvis fravær fra arbejdet

- 1) ved sygeligt forløbende graviditet,
- 2) på grund af arbejdets særlige karakter,
- 3) i 4-ugers perioden før fødslen.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 3.«.

§ 12. En kvinde er berettiget til dagpenge fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 4 uger til fødslen.

Stk. 2. Kvinden er berettiget til dagpenge inden 4-ugersperioden før fødslen, hvis,

- 1) det efter en lægelig bedømmelse skønnes, at graviditeten har et sygeligt forløb, der ved fortsat beskæftigelse vil medføre risiko for kvindens helbred eller fostret, eller
- 2) arbejdets særlige karakter medfører risiko for fostret, eller graviditeten på grund af offentligt fastsatte bestemmelser forhindrer hende i at varetage sit arbejde og arbejdsgiveren ikke har tilbudt hende anden passende beskæftigelse.

5. § 16, *stk. 3 og 4* ophæves og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 1 og 2.«.

6. Efter § 16 indsættes:

»§ 16 a. Genoptagelse af arbejdet i de første 14 uger efter fødslen medfører, at moderens ret til dagpenge bortfalder for resten af 14-ugers perioden. Hvis faderen i samme periode genoptager arbejdet, bortfalder hans ret til dagpenge for resten af 2-ugers perioden.

Stk. 2. Genoptagelse af arbejdet i mindre omfang efter de første 14 uger efter fødslen medfører, at retten til dagpenge bortfalder for de dage, hvor arbejdet er genoptaget. Der ydes nedsatte dagpenge til lønmodtagere for dage, hvor arbejdet er genoptaget delvis.

Stk. 3. Ved deltagelse af begrænset varighed i fagpolitisk arbejde eller i undervisning og lignende med erhvervmæssigt formål i de første 14 uger af barselperioden bortfalder retten til dagpenge kun for de dage, der anvendes dertil. Ved deltagelse af under 1 dags varighed ydes nedsatte dagpenge til lønmodtagere.

Stk. 4. For adoptionssøgende, der er berettiget til dagpenge efter § 14, medfører genoptagelse af arbejdet i hele 24-ugers perioden efter modtagelsen af barnet, at retten til dagpenge bortfalder for de dage, hvor arbejdet er genoptaget. Det samme gælder ved deltagelse i fagpolitisk arbejde eller undervisning og lignende med erhvervmæssigt formål. *Stk. 2, 2. pkt.,* finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 2-4.«.

§ 16. Når ganske særlige omstændigheder taler for det, kan dem ene af barnets forældre indtræde i den andens ret til dagpenge.

Stk. 2. Den sikrede kan uden at miste retten til dagpenge deltage i fritidsundervisning, når hensynet til barnet ikke taler imod dette, eller varetage borgerligombud.

Stk. 3. Der kan ydes dagpenge fra kommunen i forbindelse med delvist fravær fra arbejdet

- 1) ved sygeligt forløbende graviditet,
- 2) på grund af arbejdets særlige karakter,
- 3) i 4-ugersperioden før fødslen,
- 4) ved adoption,
- 5) ved deltagelse i undervisning og lignende af begrænset varighed og med erhvervmæssigt formål.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 1-3.